

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a șasea)

8 mai 2024*

„Regim lingvistic – Anunț de concurs general pentru recrutarea de administratori și de experți în domeniul industriei apărării și în domeniul spațial – Limitarea alegerii limbii 2 la limba engleză – Regulamentul nr. 1 – Articolul 1d alineatul (1), articolul 27 și articolul 28 litera (f) din statut – Discriminare pe motive de limbă – Interesul serviciului – Proportionalitate”

În cauza T-555/22,

Republica Franceză, reprezentată de T. Stéhelin, B. Fodda și S. Royon, în calitate de agenți,

reclamantă,

susținută de

Regatul Belgiei, reprezentat de C. Pochet, M. Van Regemorter și S. Baeyens, în calitate de agenți,

de

Republica Elenă, reprezentată de V. Baroutas, în calitate de agent,

și de

Republica Italiană, reprezentată de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato,

interveniente,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de G. Niddam, L. Vernier și I. Melo Sampaio, în calitate de agenți,

pârâtă,

TRIBUNALUL (Camera a șasea),

compus din doamnele M. J. Costeira, președintă, M. Kancheva (raportoare) și E. Tichy-Fisslberger, judecătoare,

* Limba de procedură: franceza.

grefier: doamna H. Eriksson, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii,

în urma ședinței din 23 noiembrie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 263 TFUE, reclamanta, Republica Franceză, solicită anularea anunțului de concurs general EPSO/AD/400/22 intitulat „Administratori (AD 7) și experți (AD 9) în domeniul industriei apărării și în domeniul spațial” (JO 2022, C 233 A, p. 1, denumit în continuare „anunțul de concurs atacat”).

Istoricul litigiului

- 2 La 1 ianuarie 2020, Comisia Europeană a creat în cadrul său o nouă direcție generală a industriei apărării și a spațiului destinată punerii în aplicare a politicilor Comisiei în domeniul industriei apărării, a căror responsabilitate revenea până atunci Direcției Generale Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri.
- 3 La 16 iunie 2022, Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO) a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* anunțul de concurs atacat.
- 4 Potrivit „Dispozițiilor generale” din anunțul de concurs atacat, „[EPSO] organizează un concurs general care constă într-o selecție pe bază de calificări și în susținerea unor teste, în vederea constituirii unor liste de rezervă cu candidați din rândul cărora Comisia Europeană, în principal Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu [...] din cadrul Comisiei Europene va putea recruta noi funcționari publici (grupele de funcții AD 7 și AD 9)”.
5 Punctul 4.1 (intitulat „Rezumat al procedurilor de concurs”) din anunțul de concurs atacat prevede că concursul va fi organizat în cinci etape, și anume „depunerea candidaturii”, „verificarea eligibilității”, „selecția pe bază de calificări («Talent Screener»)”, „centrul de evaluare” și „verificarea documentelor justificative și întocmirea de liste de rezervă”.
- 6 Potrivit punctului 3.2 (intitulat „Condiții specifice – limbi”) din avizul de concurs atacat, „[p]entru a fi eligibili, candidații trebuie să cunoască cel puțin două dintre cele 24 de limbi oficiale ale UE, astfel cum se prevede în secțiunea 4.2.1”.
- 7 Potrivit punctului 4.2.1 (intitulat „Cerințele lingvistice”) din anunțul de concurs atacat:
„Un candidat la acest concurs trebuie să cunoască temeinic (cel puțin nivelul C1) una dintre cele 24 de limbi oficiale ale UE și la nivel satisfăcător (cel puțin nivelul B2) o altă limbă oficială a UE. Una dintre aceste limbi trebuie să fie engleza.

[...]

Cerințele lingvistice din prezentul concurs, și anume faptul că anumite teste trebuie să fie susținute în limba engleză, țin seama de specificitatea atribuțiilor personalului [Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu]. Aceleași cerințe se aplică celor două domenii și grade care fac obiectul prezentului anunț de concurs.

Personalul [Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu] utilizează în principal limba engleză pentru activitatea de analiză, comunicare și reuniunile interne, comunicarea cu părțile interesate externe, redactarea de rapoarte, note de informare, discursuri și legislație, pregătirea publicațiilor, îndeplinirea altor sarcini menționate în anexa I, precum și pentru participarea la cursuri de formare de specialitate. Limba engleză este utilizată, de asemenea, în consultările interservicii, în comunicarea interinstituțională și în procedurile de audit. Prin urmare, o bună cunoaștere a limbii engleze este esențială pentru ca, după recrutare, candidații să fie imediat operaționali.

Cunoașterea altor limbi este considerată un avantaj, deoarece alte limbi sunt utilizate în cazuri specifice, de exemplu pentru activitățile legate de o anumită țară. Candidații care vor fi înscrși pe lista de rezervă trebuie să aibă însă cel puțin o cunoaștere satisfăcătoare (nivel B2) a limbii engleze pentru a putea exercita atribuțiile enumerate în anexa I.

Din aceste motive, engleza trebuie să fie una dintre limbile pe care le stăpânesc candidații. Acest lucru determină, de asemenea, utilizarea limbilor în formularul de candidatură și în cadrul testelor (a se vedea secțiunea 4.2.2).”

- 8 Anexa I la anunțul de concurs atacat prezintă exemple de atribuții tipice pe care candidații care au reușit la acest concurs ar putea fi invitați să le îndeplinească, în funcție de domeniu (industria apărării sau spațiu) și de funcția exercitată (administrator sau expert).
- 9 Punctul 4.2.2 (intitulat „Limba utilizată în formularul de candidatură și limbile de testare”) din anunțul de concurs atacat prevede că depunerea candidaturilor trebuie efectuată în oricare dintre cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene, cu excepția rubricii „Talent Screener”, care trebuie completată în limba engleză. În ceea ce privește testele de la centrul de evaluare, testele de raționament trebuie să fie susținute într-o altă limbă oficială a Uniunii decât engleza. Interviu care vizează testarea competențelor situaționale, prezentarea orală, interviul legat de domeniul concursului și testul scris privind cunoștințele în domeniu trebuie să fie susținute în limba engleză.
- 10 Pe de altă parte, la acest punct se precizează că „[c]andidații sunt rugați să completeze partea «Talent Screener» din formularul de candidatură în limba engleză, deoarece răspunsurile lor vor face obiectul unei evaluări comparative de către comisia de evaluare” și că „partea «Talent Screener» a aplicației poate fi utilizată ca document de referință de către comisie în timpul interviului care vizează testarea competențelor specifice”.
- 11 Potrivit punctului 4.3.3 (intitulat „Talent Screener”) din anunțul de concurs atacat:

„Pentru candidații considerați eligibili, comisia de evaluare va efectua selecția pe bază de calificări. În acest scop, comisia de evaluare va efectua o evaluare comparativă a meritelor tuturor candidaților eligibili, pe baza informațiilor furnizate în formularul de candidatură. Mai multe detalii sunt oferite în anexa IV la prezentul anunț de concurs. În urma acestei evaluări, comisia de evaluare va întocmi, pentru fiecare domeniu și grad în parte, o listă de candidați în ordinea punctajelor totale acordate. Candidații care au obținut cele mai mari punctaje vor fi invitați la centrul de evaluare.”

- 12 Anexa IV la anunțul de concurs atacat precizează criteriile de selecție pe domeniu, precum și procedurile de selecție din cadrul etapei „Talent Screener”.

Concluziile părților

- 13 Republica Franceză, susținută de Regatul Belgiei, de Republica Elenă și de Republica Italiană, solicită Tribunalului:

- anularea anunțului de concurs atacat;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

- 14 Comisia solicită Tribunalului:

- respingerea acțiunii;
- obligarea Republicii Franceze la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 15 În susținerea acțiunii formulate, Republica Franceză invocă cinci motive. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 1d din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”), interpretat în lumina articolelor 21 și 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 27 primul paragraf din statut. Al treilea motiv este întemeiat pe o deturnare a procedurii prevăzute la articolul 342 TFUE, precum și a procedurii prevăzute la articolul 6 din Regulamentul nr. 1 al Consiliului din 15 aprilie 1958 de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO 1958, 17, p. 385, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 5), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 517/2013 al Consiliului din 13 mai 2013 de adaptare a anumitor regulamente și decizii în ceea ce privește libera circulație a mărfurilor, libera circulație a persoanelor, dreptul societăților comerciale, politica în domeniul concurenței, agricultura, siguranța alimentară, politica în domeniul veterinar și fitosanitar, politica în domeniul transporturilor, energia, fiscalitatea, statistica, rețelele transeuropene, sistemul judiciar și drepturile fundamentale, justiția, libertatea și securitatea, mediul, uniunea vamală, relațiile externe, politica externă, de securitate și apărare și instituțiile, având în vedere aderarea Republicii Croația (JO 2013, L 158, p. 1). Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 3 alineatul (3) al patrulea paragraf TUE și a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale. Al cincilea motiv este întemeiat pe încălcarea obligației de motivare a actelor juridice ale Uniunii prevăzută la articolul 296 al doilea paragraf TFUE.
- 16 În susținerea primului motiv, Republica Franceză arată că, având în vedere utilizarea și utilitatea altor limbi oficiale ale Uniunii decât engleza în cadrul activității Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, în special a limbii franceze, motivul întemeiat pe necesitatea ca persoanele recrutate să fie imediat operaționale nu poate justifica limitarea alegerii limbii 2 a concursului la limba engleză (denumită în continuare „limitarea lingvistică în litigiu”), din moment ce o astfel de limitare nu ar răspunde nevoilor reale ale serviciului. Aceasta contestă relevanța documentelor prezentate de Comisie pentru a demonstra utilizarea predominantă a limbii engleze în activitatea personalului Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu. Republica Franceză susține totodată că Comisia nu stabilește nicio legătură între utilizarea limbii engleze în

cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu și atribuțiile descrise în anunțul de concurs atacat. Republica Franceză susține de asemenea că limitarea în litigiu nu se întemeiază pe criterii clare, obiective și previzibile. În plus, aceasta susține că, presupunând că discriminarea în litigiu poate fi justificată prin utilizarea limbii engleze în cadrul direcției generale în discuție, Comisia nu reușește să demonstreze caracterul proporțional al acestei discriminări.

- 17 Regatul Belgiei, Republica Elenă și Republica Italiană sunt de acord cu argumentele Republicii Franceze. Regatul Belgiei și Republica Italiană adaugă că Comisia nu poate asimila interesul serviciului cu simpla necesitate ca funcționarii recrutați să fie imediat operaționali în scopuri de comunicare internă și externă. Astfel, Regatul Belgiei subliniază că, deși Tribunalul a recunoscut, în Hotărârea din 2 iunie 2021, Italia/Comisia (T-718/17, nepublicată, EU:T:2021:316, punctele 63 și 64), și în Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia (T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554, punctul 65), că obiectivul operaționalității imediate putea fi un obiectiv legitim, Curtea a apreciat, în Hotărârea din 16 februarie 2023, Comisia/Italia și Spania (C-635/20 P, EU:C:2023:98, punctul 96), că un astfel de obiectiv nu scutea Comisia de obligația de a stabili în mod obiectiv existența unui interes al serviciului de a limita limba 2 a unui concurs. În plus, Regatul Belgiei arată că Tribunalul însuși a amintit, în Hotărârea din 2 iunie 2021, Italia/Comisia (T-718/17, nepublicată, EU:T:2021:316, punctul 70), că obiectivul ca funcționarii recrutați să fie imediat operaționali trebuie pus în balanță cu obiectivul recrutării de funcționari cu cel mai înalt nivel de competență, de eficiență și de integritate, precum și cu posibilitățile de învățare de către funcționarii recrutați, în cadrul instituțiilor, a limbilor necesare interesului serviciului. Potrivit Regatului Belgiei, ar mai exista, astfel cum a subliniat Republica Franceză, alte obiective care trebuie puse în balanță cu obiectivul de operabilitate imediată, precum cel al protecției diversității lingvistice a Uniunii, al „însuflețirii multilingvistismului”, al „recrutării de personal cu profiluri lingvistice variate ca urmare a diversității sarcinilor și a pluralității contactelor pe care le implică acțiunea Uniunii sau al necesității ancorării în societatea statului gazdă”.
- 18 Comisia arată că din elementele de probă prezentate în fața Tribunalului reiese că limba engleză este limba principală de lucru a Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu și că cunoașterea sa este, așadar, necesară pentru ca persoanele recrutate să fie imediat operaționale, ceea ce constituie un obiectiv de interes general al politicii de personal recunoscut de instanța Uniunii. Ea precizează că nicio altă limbă oficială a Uniunii nu face obiectul unei utilizări comparabile cu limba engleză în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu de natură să justifice, având în vedere jurisprudența, desemnarea unei astfel de limbi ca limba 2 a concursului în cauză. Potrivit Comisiei, limitarea lingvistică în litigiu ar fi de asemenea proporțională cu obiectivul ca persoanele recrutate să fie imediat operaționale, niciun alt regim lingvistic decât cel prevăzut de anunțul de concurs atacat nefiind în măsură, ținând seama de jurisprudența, să permită atingerea acestui obiectiv de interes general.
- 19 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 21 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale prevede:
- „Se interzice discriminarea de orice fel, bazată pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, un handicap, vârsta sau orientarea sexuală.”
- 20 Articolul 22 din Carta drepturilor fundamentale prevede:
- „Uniunea respectă diversitatea culturală, religioasă și lingvistică.”

- 21 Trebuie amintit de asemenea că articolul 1 din Regulamentul nr. 1 prevede:
- „Limbile oficiale și de lucru ale instituțiilor Uniunii sunt bulgara, ceha, croata, daneza, engleza, estona, finlandeza, franceza, germana, greaca, irlandeza, italiana, letona, lituaniana, maghiara, malteza, neerlandeza, polona, portugheza, româna, slovacă, slovena, spaniola și suedeza.”
- 22 Trebuie arătat de asemenea că, deși articolul 1 din Regulamentul nr. 1 prevede în mod explicit care sunt limbile de lucru ale instituțiilor Uniunii, articolul 6 din acesta prevede că ele pot stabili modalitățile de aplicare a regimului lingvistic stabilit de acest regulament prin regulamentele lor de procedură.
- 23 În această privință, trebuie să se constate de la bun început că, pe baza elementelor care reies din dosarul prezentei cauze, nu se poate stabili că instituția din care face parte serviciul vizat în esență de anunțul de concurs atacat, și anume Comisia, adoptase, până la publicarea anunțului menționat, dispoziții în regulamentul său de procedură vizând definirea modalităților de aplicare a regimului lingvistic general stabilit de Regulamentul nr. 1, în conformitate cu articolul 6 din acesta.
- 24 Pe de altă parte, articolul 1d alineatul (1) din statut prevede că, în aplicarea acestuia, se interzice orice discriminare, precum discriminarea bazată printre altele pe limbă. Conform articolului 1d alineatul (6) prima teză din statut, „[r]espectând principiul nediscriminării și principiul proporționalității, orice limitare a punerii în aplicare a acestor principii trebuie justificată în mod obiectiv și rezonabil și trebuie să răspundă unor obiective legitime de interes general în cadrul politicii privind personalul”.
- 25 În plus, articolul 28 litera (f) din statut prevede că nimeni nu poate fi numit funcționar dacă nu face dovada cunoașterii aprofundate a uneia dintre limbile Uniunii și a cunoașterii satisfăcătoare a unei alte limbi a Uniunii. Deși această dispoziție precizează că cunoașterea satisfăcătoare a unei alte limbi este impusă „în măsura necesară exercitării atribuțiilor” candidatului, ea nu indică criteriile care pot fi luate în considerare pentru a limita alegerea acestei limbi dintre limbile oficiale menționate la articolul 1 din Regulamentul nr. 1 (a se vedea Hotărârea din 9 septembrie 2020, Spania și Italia/Comisia, T-401/16 și T-443/16, nepublicată, EU:T:2020:409, punctul 62 și jurisprudența citată).
- 26 Astfel de criterii nu rezultă nici din articolul 27 din statut, al cărui prim paragraf prevede, fără a face referire la cunoștințe lingvistice, că „[r]ecrutarea trebuie să vizeze asigurarea angajării funcționarilor cu cel mai înalt nivel de competență, eficiență și integritate, recrutați pe o bază geografică cât mai largă posibil dintre resortisanții statelor membre ale Uniunii” și că „[n]iciun post nu poate fi rezervat resortisanților unui anumit stat membru”. Situația este aceeași în ceea ce privește al doilea paragraf al acestui articol, care se limitează să enunțe că „[p]rincipiul egalității cetățenilor Uniunii permite fiecărei instituții să adopte măsuri corespunzătoare în urma constatării unui dezechilibru semnificativ între naționalitățile funcționarilor care nu se justifică prin criterii obiective”, precizând printre altele că „[a]ceste măsuri corespunzătoare trebuie să fie justificate și nu pot avea niciodată drept rezultat alte criterii de recrutare decât cele bazate pe merit” (Hotărârea din 9 septembrie 2020, Spania și Italia/Comisia, T-401/16 și T-443/16, nepublicată, EU:T:2020:409, punctul 63).
- 27 În sfârșit, potrivit articolului 1 alineatul (1) litera (f) din anexa III la statut, anunțul de concurs poate specifica eventual cunoștințele lingvistice cerute de natura specifică a posturilor care urmează să fie ocupate. Din această dispoziție nu reiese însă o autorizație generală pentru limitarea alegerii celei de a doua limbi a unui concurs la un număr restrâns de limbi oficiale

dintre cele menționate la articolul 1 din Regulamentul nr. 1 (a se vedea Hotărârea din 9 septembrie 2020, Spania și Italia/Comisia, T-401/16 și T-443/16, nepublicată, EU:T:2020:409, punctul 64 și jurisprudența citată).

- 28 Din ansamblul acestor considerații reiese că limitarea alegerii celei de a doua limbi a candidaților la un concurs la un număr restrâns de limbi, cu excluderea altor limbi oficiale, constituie o discriminare pe motive de limbă, în principiu interzisă în temeiul articolului 1d alineatul (1) din statut (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 martie 2019, Spania/Parlamentul, C-377/16, EU:C:2019:249, punctul 66). Este astfel evident că, printr-o asemenea limitare, anumiți candidați potențiali, și anume cei care posedă cunoștințe satisfăcătoare în cel puțin una dintre limbile indicate, sunt favorizați prin faptul că pot să participe la concurs și să fie, așadar, recrutați ca funcționari sau agenți ai Uniunii, în timp ce alții, care nu posedă asemenea cunoștințe, sunt excluși de la acesta (a se vedea Hotărârea din 9 septembrie 2020, Spania și Italia/Comisia, T-401/16 și T-443/16, nepublicată, EU:T:2020:409, punctul 65 și jurisprudența citată).
- 29 Puterea de apreciere largă de care dispun instituțiile Uniunii în ceea ce privește organizarea serviciilor lor, la fel ca EPSO atunci când își exercită competențele care îi sunt conferite de instituțiile menționate, este, așadar, delimitată în mod imperativ de articolul 1d din statut, astfel încât diferențele de tratament bazate pe limbă care rezultă dintr-o limitare a regimului lingvistic al unui concurs la un număr restrâns de limbi oficiale nu pot fi permise decât dacă o asemenea limitare este justificată în mod obiectiv și proporțională cu nevoile reale ale serviciului. În plus, orice condiție referitoare la cunoștințe lingvistice specifice trebuie să fie întemeiată pe criterii clare, obiective și previzibile care permit candidaților să înțeleagă rațiunea acestei condiții și instanțelor Uniunii să controleze legalitatea acesteia (a se vedea Hotărârea din 16 februarie 2023, Comisia/Italia și Spania, C-635/20 P, EU:C:2023:98, punctul 68 și jurisprudența citată).
- 30 Trebuie amintit de asemenea că Tribunalul a statuat, la punctul 65 din Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia (T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554), că, în lipsa unei prevederi contrare în anunțul de concurs aferent, există într-adevăr un interes al serviciului ca persoanele recrutate de instituțiile Uniunii la finalul unei proceduri de selecție, precum procedura de selecție în discuție în cauza în care s-a pronunțat hotărârea menționată, să poată fi operaționale imediat și astfel să își poată asuma rapid atribuțiile pe care instituțiile menționate intenționează să le încredințeze acestora.
- 31 Tribunalul a statuat de asemenea, la punctul 66 din Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia (T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554), că, chiar presupunând că trebuie să se prevadă întotdeauna în mod necesar un timp de adaptare la noi sarcini și la noi obiceiuri de lucru, precum și timpul necesar pentru integrarea într-un nou serviciu, este legitim ca o instituție să încerce să recruteze persoane care încă de la preluarea atribuțiilor lor să fie capabile cel puțin, pe de o parte, să comunice cu superiorii și cu colegii lor și să aibă în acest mod capacitatea de a înțelege pe cât de rapid și de perfect posibil semnificația atribuțiilor care le sunt încredințate și conținutul sarcinilor pe care vor trebui să le îndeplinească și, pe de altă parte, să dialogheze cu colaboratorii și corespondenții externi ai serviciilor în cauză.
- 32 Tribunalul a concluzionat că trebuie să se considere legitim ca o instituție să încerce să recruteze persoane care să poată utiliza în mod eficace și să înțeleagă cât mai bine posibil limba sau limbile utilizate în cadrul profesional în care aceste persoane vor fi integrate (Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia, T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554, punctul 66).

- 33 Având în vedere aceste considerații, Tribunalul a verificat dacă, în lumina elementelor furnizate de Comisie, cunoașterea uneia dintre cele patru limbi propuse în anunțul de concurs atacat în această cauză putea permite candidaților care au reușit la concursul respectiv să devină funcționari imediat operaționali, odată recrutați (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia, T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554, punctul 73).
- 34 În acest cadru particular a apreciat Tribunalul că o limitare a alegerii celei de a doua limbi a candidaților la un concurs la un număr restrâns de limbi oficiale nu poate fi considerată justificată în mod obiectiv și proporțională din moment ce printre aceste limbi figurează, pe lângă o limbă a cărei cunoaștere este dezirabilă, dacă nu chiar necesară, alte limbi care nu conferă vreun avantaj special potențialilor candidați selecționați în cadrul unui concurs în raport cu o altă limbă oficială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia, T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554, punctul 122).
- 35 Reiese astfel din Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia (T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554), care nu a făcut obiectul unui recurs, că o discriminare pe motive de limbă poate fi justificată prin interesul serviciului de a dispune de funcționari care cunosc limba sau limbile utilizate de serviciul în cauză așa încât să fie imediat operaționali.
- 36 Totuși, trebuie subliniat că, în Hotărârea din 16 februarie 2023, Comisia/Italia și Spania (C-635/20 P, EU:C:2023:98), Curtea a amintit că revine instituției care a limitat regimul lingvistic al unei proceduri de selecție la un număr restrâns de limbi oficiale ale Uniunii sarcina de a face dovada faptului că o asemenea limitare este de natură să răspundă unor nevoi reale privind atribuțiile pe care vor trebui să le îndeplinească persoanele recrutate, că este proporțională cu aceste nevoi și că se întemeiază pe criterii clare, obiective și previzibile, în timp ce Tribunalului îi revine sarcina de efectua o examinare *in concreto* a caracterului justificat în mod obiectiv și proporțional al acestei limitări în raport cu nevoile menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 februarie 2023, Comisia/Italia și Spania, C-635/20 P, EU:C:2023:98, punctul 69 și jurisprudența citată).
- 37 Existența unei legături între limitarea lingvistică și atribuțiile pe care vor trebui să le îndeplinească persoanele recrutate fusese astfel deja impusă de Curte în Hotărârea din 26 martie 2019, Spania/Parlamentul (C-377/16, EU:C:2019:249, punctul 69), și în Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2019:251). În această din urmă hotărâre, în care era în discuție legalitatea unui anunț de concurs general în vederea constituirii unei liste de rezervă de administratori (AD 5) în domeniul protecției datelor, Curtea a statuat astfel că, pentru ca Tribunalul să poată verifica dacă normele care reglementau concursurile în cauză erau conforme cu articolul 1d din statut, îi revenea sarcina de a efectua o examinare *in concreto* a acestor norme și a circumstanțelor speciale în cauză. Într-adevăr, potrivit Curții, numai o asemenea examinare putea să permită să se determine cunoștințele lingvistice care pot fi pretinse în mod obiectiv în interesul serviciului de către instituții în cazul anumitor atribuții și, prin urmare, să se determine dacă limitarea alegerii limbilor care pot fi utilizate pentru participarea la aceste concursuri este justificată în mod obiectiv și proporțională cu nevoile reale ale serviciului (Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia, C-621/16 P, EU:C:2019:251, punctul 94).
- 38 În această privință, trebuie arătat că limitarea lingvistică în litigiu, în măsura în care restrânge alegerea limbii 2 a concursului vizat de anunțul de concurs atacat doar la limba engleză, cu excluderea celorlalte limbi oficiale ale Uniunii, constituie o discriminare bazată pe limbă, interzisă în principiu, ceea ce Comisia însăși recunoaște.

- 39 Prin urmare, trebuie să se verifice, în conformitate cu jurisprudența citată la punctele 29-37 de mai sus, dacă această limitare lingvistică este justificată în mod obiectiv de nevoile reale ale serviciului și este proporțională cu nevoile menționate.

Cu privire la capacitatea limitării lingvistice în litigiu de a răspunde nevoilor reale ale serviciului

- 40 Republica Franceză susține că limitarea lingvistică în litigiu constituie o discriminare bazată pe limbă, interzisă în principiu de articolul 1d alineatul (1) din statut, interpretat în lumina articolelor 21 și 22 din Carta drepturilor fundamentale.
- 41 În această privință, Republica Franceză arată că EPSO justifică limitarea lingvistică în litigiu susținând că, din moment ce personalul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu utilizează în principal limba engleză atât pentru ansamblul atribuțiilor tipice pe care candidații care au reușit la concurs pot fi invitați să le îndeplinească, cât și pentru comunicarea sa internă, interservicii și externă, o bună cunoaștere a limbii engleze este esențială pentru ca respectivii candidați să fie operaționali imediat după recrutarea lor în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu. Potrivit Republicii Franceze, aceste afirmații sunt generale și abstracte și nu sunt susținute de niciun element cantitativ sau calitativ precis nici în anunțul de concurs atacat, nici în memoriul în apărare al Comisiei.
- 42 Republica Franceză susține că, contrar celor afirmate de EPSO în anunțul de concurs atacat, o parte importantă a comunicărilor din cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu are loc în limba franceză. Locul special al limbii franceze în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu s-ar explica în special prin experiența dobândită de anumiți agenți la Școala de Război din Paris (Franța). În plus, unele reuniuni ar avea loc în mod regulat în limba franceză, numeroase procese-verbale de misiune ar fi redactate în această limbă, iar anumite știri ale Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu ar fi de asemenea publicate în limba franceză. Republica Franceză mai amintește că membrul Comisiei responsabil cu piața internă, domnul Thierry Breton, și consilierul său însărcinat cu problemele de apărare sunt francofoni.
- 43 Republica Franceză contestă în această privință relevanța documentelor prezentate de Comisie în anexele B1-B5 la memoriul în apărare pentru a demonstra supremația limbii engleze în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu. Ea arată că, astfel cum admite corespondenta serviciului de resurse umane al Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu în anexa B2, aceste documente nu furnizează indicații lingvistice cu privire la discursurile, la legislația și la cursurile de formare de specialitate menționate la punctul 4.2.1 din anunțul de concurs atacat. Aceste documente nu ar furniza nici indicații lingvistice, în afară de documentele formale și de informări, în ceea ce privește comunicarea internă, reuniunile, comunicarea cu părțile interesate externe, consultările interservicii, comunicarea interinstituțională și procedurile de audit menționate de asemenea la punctul 4.2.1 din anunțul de concurs atacat. În această privință, Republica Franceză contestă distincția efectuată de Comisie între comunicările formale și informale, care conduce la excluderea acestora din urmă în prezentarea utilizării limbilor în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu. Aceasta susține astfel că criteriul important este acela dacă utilizarea unei limbi are o finalitate profesională referitoare la funcțiile exercitate în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, independent de gradul de formalism al acestei comunicări.

- 44 În ceea ce privește anexa B3, Republica Franceză arată că, din 36 057 de documente enumerate, 15 709 documente, respectiv mai mult de 40 %, nu prezintă indicații lingvistice, astfel încât nu este posibil să se știe în ce limbi sunt redactate aceste documente. Aceasta subliniază că afirmația Comisiei potrivit căreia proporția acestor documente care ar fi redactate în limba engleză este aceeași ca pentru documentele în care este indicată limba nu poate fi verificată.
- 45 În ceea ce privește anexa B5, Republica Franceză arată că 23 din cele 29 de anunțuri pentru ocuparea unui post vacant, respectiv o mare majoritate a acestor anunțuri, indică faptul că este necesară o cunoaștere a limbii franceze la un nivel cel puțin satisfăcător (B2). Aceasta arată de asemenea că alte patru formulare necesită cunoașterea limbii franceze la nivelul B1, ceea ce crește la 27 din 29 numărul de formulare care indică faptul că este necesară o anumită cunoaștere a limbii franceze. Prin urmare, limitarea la limba engleză în cauză, prin faptul că nu ar garanta că acei candidați selecționați ar cunoaște limba franceză la nivelul cerut, nu ar garanta în niciun fel recrutarea unor candidați „imediat operaționali” pentru posturile în discuție.
- 46 Pe de altă parte, Republica Franceză subliniază că nici EPSO în anunțul de concurs atacat, nici Comisia în memoriul în apărare nu reușesc să demonstreze existența unei legături concrete între utilizarea exclusivă a limbii engleze și atribuțiile specifice îndeplinite în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, care sunt descrise în anexa I la anunțul de concurs atacat, contrar celor impuse de jurisprudență.
- 47 Astfel, Republica Franceză arată că din anexa I la anunțul de concurs atacat reiese că acei candidați care vor fi recrutați ca administratori pot ajunge să îndeplinească sarcini care nu sunt specifice domeniului industriei apărării și spațiului, ci sunt comune monitorizării tuturor politicilor Uniunii. Republica Franceză subliniază că caracterul transversal al competențelor necesare pentru efectuarea unor asemenea sarcini justifică mobilitatea candidaților care au reușit la concursuri de la o direcție generală la alta pe parcursul carierei lor.
- 48 În această privință, Republica Franceză arată că EPSO a publicat anunțuri de concurs care prevăd regimuri lingvistice mult mai puțin restrictive decât cel prevăzut de anunțul de concurs atacat, deși atribuțiile pe care candidații care au reușit la aceste concursuri se puteau aștepta să trebuiască să le îndeplinească nu erau foarte diferite de cele descrise în anexa I la anunțul de concurs atacat. Republica Franceză arată că, de altfel, se pare că un candidat admis la finalul unuia dintre aceste concursuri și plasat pe o listă de rezervă ar putea în principiu să fie recrutat în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, și reciproc, astfel încât „caracterul specific” invocat al personalului Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu nu pare să justifice limitarea în litigiu. Republica Franceză arată de asemenea că Tribunalul nu a anulat niciodată anunțuri de concurs care prevăd aceste regimuri lingvistice sau regimuri lingvistice analoge și arată că doamna avocată generală Sharpston a subliniat avantajele prezentate de astfel de regimuri în Concluziile sale prezentate în cauza Spania/Parlamentul (C-377/16, EU:C:2018:610).
- 49 În plus, Republica Franceză subliniază că anumite atribuții descrise în anexa I la anunțul de concurs atacat pot fi îndeplinite în limba franceză în mod operațional de către administratorii Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, ca urmare a preeminenței vorbitorilor francofoni printre corespondenții lor.
- 50 Comisia contestă argumentația Republicii Franceze. Aceasta arată astfel că limitarea lingvistică în litigiu este conformă cu cerințele jurisprudenței recente a Tribunalului, după cum rezultă din Hotărârea din 8 septembrie 2021, Spania/Comisia (T-554/19, nepublicată, EU:T:2021:554). Din această hotărâre ar reieși că, atunci când anunțul de concurs prevede o limitare a alegerii limbii 2,

această alegere nu poate avea ca obiect o limbă pentru care limitarea respectivă nu este justificată. Din hotărârea menționată ar reieși de asemenea că documentele care trebuie furnizate pentru a justifica o asemenea limitare sunt cele care permit „să se stabilească limba sau limbile utilizate efectiv de serviciile în cauză în activitatea lor cotidiană sau chiar limba sau limbile care ar fi indispensabile pentru îndeplinirea atribuțiilor vizate de anunțul atacat”. Ar mai reieși din hotărârea menționată mai sus că Tribunalul poate verifica, pe baza documentelor prezentate de instituția în cauză, dacă utilizarea unei limbi se caracterizează printr-o „preponderență netă”, ceea ce ar conduce la concluzia că includerea sa este justificată, sau prin procente „mult mai puțin importante”, ceea ce ar conduce la concluzia contrară.

- 51 Comisia susține că din indicațiile concrete furnizate la punctul 4.2.1 din anunțul de concurs atacat, susținute de elementele de probă pe care le prezintă în fața Tribunalului, reiese că cunoașterea limbii engleze este necesară pentru a fi imediat operațional în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, ceea ce nu ar fi cazul niciuneia dintre celelalte limbi oficiale ale Uniunii.
- 52 În susținerea acestei afirmații, Comisia prezintă un tabel care enumeră limbile documentelor întocmite și primite de Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu pe o perioadă de un an care precedă publicarea anunțului de concurs atacat (anexa B3). Din acest tabel ar reieși că, din 36 057 de documente, 19 949 sunt redactate în limba engleză, 399 în alte limbi sau în mai multe limbi și 15 709 nu au limba indicată în sistemul informatic în care sunt înregistrate. Dintre celelalte limbi în afara limbii engleze, limba franceză ar fi a doua limbă cea mai utilizată (186 de documente), urmată de limba germană (70 de documente), de documentele multilingve (57 de documente) și de limba spaniolă (37 de documente). Potrivit Comisiei, din analiza documentelor pentru care este indicată limba, care sunt singurele relevante în speță, reiese că documentele în limba engleză reprezintă 98 % dintre documente, în timp ce documentele în limba franceză reprezintă 0,9 %.
- 53 Comisia prezintă de asemenea statistici privind limbile informărilor pregătite de Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu în aceeași perioadă (anexa B4), din care ar reieși că, din 431 de informații la care Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu a fost principala autoare sau contribuatoare, 362 au fost redactate în limba engleză, respectiv 84 %, și 69 în limba franceză, respectiv 16 %.
- 54 Comisia prezintă de asemenea anunțuri pentru ocuparea unui post vacant de nivelul „administrator fără atribuții de conducere” publicate de Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu în aceeași perioadă (anexa B5) ca toate anunțurile pentru ocuparea unui post vacant în cauză, care menționează competențele lingvistice care necesită cunoașterea profesională a limbii engleze. Limba franceză nu ar fi menționată decât în câteva anunțuri pentru ocuparea unui post vacant, uneori doar ca un „atu”. În plus, referirea la limba franceză în anunțurile pentru ocuparea unui post vacant ar fi legată doar de lipsa actualizării modelelor de anunțuri pentru ocuparea unui post vacant, iar unitățile pentru care au fost publicate aceste anunțuri ar lucra numai în limba engleză.
- 55 Comisia adaugă că limitarea lingvistică în litigiu este necesară pentru a evita ca lista de rezervă să fie parțial inutilizabilă, ceea ce nu ar corespunde interesului serviciului. Astfel, Comisia precizează că, dacă un candidat ar putea reuși la concurs fără a cunoaște limba engleză la nivelul B2, el nu ar putea fi recrutat în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, întrucât anunțurile recente pentru ocuparea unor posturi AD vacante la Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu impun cunoașterea limbii engleze la un nivel suficient. Potrivit Comisiei, contrar celor

susținute de Republica Franceză, nu există niciun sens în a permite participarea unor candidați care nu ar putea, din cauza insuficienței capacităților lor lingvistice, să efectueze sarcinile care trebuie îndeplinite.

- 56 Comisia răspunde în plus la mai multe argumente ale Republicii Franceze cu privire la caracterul pretins nejustificat al limitării lingvistice în cauză.
- 57 Astfel, în primul rând, aceasta nu contestă că limitarea în litigiu exclude candidații care nu vorbesc engleza la nivelul B2, ci observă că acei candidați care aspiră la o carieră internațională fără a cunoaște limba engleză la nivelul B2 sunt rari și că, pe de altă parte, chiar și un regim lingvistic cu 24 de limbi ar exclude candidații care nu cunosc două limbi oficiale ale Uniunii la nivelurile C1 și, respectiv, B2.
- 58 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul Republicii Franceze potrivit căruia toate instituțiile vor putea să utilizeze lista de rezervă, Comisia arată că, deși această posibilitate există într-adevăr, ea este reziduală, nu corespunde obiectivului urmărit de anunțul de concurs atacat și nu poate constitui temeiul regimului lingvistic al concursului care trebuie justificat în raport cu necesitățile serviciului. Aceasta subliniază în plus că o cunoaștere profesională a limbii engleze este necesară pentru marea majoritate a posturilor în instituțiile Uniunii.
- 59 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul Republicii Franceze potrivit căruia limba franceză este utilizată pe scară largă în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, iar anumite posturi importante sunt ocupate de francofoni, printre care cel de director general, Comisia precizează că a putea lucra în limba franceză nu înseamnă că limba de lucru este franceza. Astfel, din anexa B4 ar reieși că anumiți destinatari ai informărilor, care au nume de familie francofone, solicită primirea respectivelor informații în limba engleză. De asemenea, faptul că directorul general al Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, cetățean finlandez, cunoaște limba franceză și poate, dacă este cazul, să o utilizeze punctual nu ar contrazice faptul că lucrează în limba engleză.
- 60 În al patrulea rând, în ceea ce privește prezența importantă a vorbitorilor francofoni printre corespondenții personalului Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, Comisia subliniază că aceasta poate permite și comunicări informale punctuale pe bază bilaterală între doi francofoni. Totuși, acest lucru nu ar avea niciun impact asupra comunicărilor formale între Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu și interlocutorii săi. Astfel, potrivit Comisiei, problema nu este dacă o limbă precum franceza ar putea fi utilă, ci dacă este utilizată efectiv pentru activitatea din cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu. Pe de altă parte, jurisprudența ar fi respins în mod expres încercările de a justifica includerea unei limbi în alegerea limbii 2 a unui concurs prin cunoașterea limbii respective de către interlocutorii săi, considerând că datele privind limbile cunoscute furnizate de personalul Comisiei erau lipsite de relevanță.
- 61 În al cincilea rând, în ceea ce privește argumentul Republicii Franceze potrivit căruia atribuțiile personalului Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu nu ar fi suficient de specifice pentru a justifica limitarea în litigiu, Comisia subliniază că Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu este un serviciu creat recent și de mici dimensiuni, care a avut un singur director general de la crearea sa și a putut, așadar, să lucreze în mod omogen într-o singură limbă de la înființare. Pe de altă parte, potrivit Comisiei, deși în trecut anunțurile de concurs au putut să prevadă mai multe limbi, aceasta nu înseamnă neapărat că serviciile respective erau diferite de Direcția Generală

Industria Apărării și Spațiu din acest punct de vedere. Acest lucru ar fi confirmat de hotărârile în care Curtea și Tribunalul au constatat că Comisia nu a putut demonstra că, în alte servicii, funcționarii săi lucrau în alte limbi decât limba engleză.

- 62 În al șaselea rând, Comisia susține că exemplele de anunțuri de concurs la care face referire Republica Franceză nu sunt relevante în speță. Astfel, aceasta subliniază că anunțul de concurs EPSO/AD/373/19 privea un concurs general, destinat tuturor instituțiilor Uniunii și care, în plus, a fost publicat anterior hotărârilor celor mai recente prin care au fost anulate anunțurile de concurs sau deciziile comisiei de evaluare întemeiate pe anunțuri de concurs care includeau alte limbi decât engleza. La rândul său, anunțul de concurs EPSO/AD/397/32 ar fi un concurs pilot și ar constitui în acest stadiu o experiență izolată. În plus, Comisia subliniază că regimurile lingvistice ale acestor concursuri nu pot servi drept bază de comparație în cadrul aprecierii proporționalității limitării în litigiu, pe de o parte, deoarece un regim cu 24 de limbi nu cuprinde nicio limitare și, pe de altă parte, întrucât Republica Franceză nu a demonstrat în ce mod ar fi fost justificat în speță un regim cu 5 limbi.
- 63 În al șaptelea rând, Comisia arată că argumentul Republicii Franceze potrivit căruia candidatul care a reușit la un concurs cu un regim lingvistic care integrează mai multe limbi ar putea fi recrutat în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu este speculativ, din moment ce Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu urmărește să recruteze specialiști și va verifica, în orice caz, nivelul limbii engleze la momentul recrutării. În plus, aceasta nu ar fi nicidecum obligată să justifice diferența de regim lingvistic dintre două concursuri, cu atât mai mult atunci când au obiective diferite. Comisia adaugă că, deși regimurile lingvistice la care se referă Republica Franceză nu au fost anulate, acestea nu au fost nici contestate și că Republica Franceză nu demonstrează că astfel de regimuri ar fi compatibile cu jurisprudența actuală. În această privință, Comisia susține că, deși jurisprudența nu îi impune în principiu să limiteze alegerea celei de a doua limbi a concursului la limba engleză, nu este mai puțin adevărat că, dacă activitatea se desfășoară în principal în limba engleză, ea nu poate include alte limbi decât engleza printre limbile care trebuie alese ca limba 2 a concursului și, dimpotrivă, ar limita în mod întemeiat alegerea limbii 2 la limba engleză.
- 64 În al optulea rând, Comisia arată că un regim lingvistic cu 24 de limbi oficiale ale Uniunii ar exclude totuși anumiți candidați din cauza nivelului lor de limbă, potrivit articolului 28 litera (f) din statut, care, impunând cunoașterea unei a doua limbi, ar viza în mod necesar apariția uneia sau mai multor limbi „vehiculare” în cadrul serviciilor instituțiilor.
- 65 Conform jurisprudenței Curții amintite la punctele 36 și 37 de mai sus, justificarea unei limitări lingvistice precum limitarea lingvistică în litigiu trebuie să privească atribuțiile pe care le vor avea de îndeplinit persoanele recrutate. Cu alte cuvinte, în speță revine Comisiei sarcina de a demonstra că atribuțiile descrise în anunțul de concurs atacat necesită în sine o cunoaștere a limbii engleze la nivelul B2.
- 66 În speță trebuie să se constate că Comisia nu asociază necesitatea ca persoanele recrutate să cunoască limba engleză la nivelul B2 pentru a fi imediat operaționale cu atribuțiile specifice pe care aceste persoane vor trebui să le îndeplinească, ci numai cu împrejurarea că aceste persoane vor trebui să îndeplinească atribuțiile menționate în cadrul unor servicii în care personalul actual utilizează în principal limba engleză pentru îndeplinirea atribuțiilor respective.

- 67 O asemenea argumentație, care echivalează numai cu a afirma că atribuțiile trebuie îndeplinite în limba engleză întrucât sunt deja îndeplinite în această limbă nu este așadar, în principiu, de natură să stabilească faptul că limitarea lingvistică în litigiu este aptă să răspundă nevoilor reale ale serviciului referitoare la atribuțiile pe care vor trebui să le îndeplinească persoanele recrutate, astfel cum impune jurisprudența Curții amintită la punctul 36 de mai sus.
- 68 În plus, trebuie arătat că argumentația Comisiei, care echivalează cu a justifica limitarea lingvistică în litigiu prin existența unui pretins „fapt stabilit” în cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu, nu este conformă cu situația acesteia din urmă. Astfel, trebuie amintit că Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu fusese creată doar de doi ani și jumătate la momentul publicării anunțului de concurs atacat și că se afla în plină etapă de constituire a efectivelor sale, fapt demonstrat de altfel de publicarea anunțului în discuție.
- 69 În orice caz, trebuie subliniat că argumentația Comisiei nu este suficient susținută de documentele prezentate în acest scop în fața Tribunalului.
- 70 Astfel, în primul rând, din declarația pe propria răspundere a „corespondentei pentru resurse umane” din cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu (anexa B2) reiese că statisticile privind limbile documentelor întocmite și primite de această direcție generală (anexa B3) includ toate elementele menționate la al patrulea paragraf al punctului 4.2.1 din anunțul de concurs atacat, cu excepția notabilă a „discursurilor, a legislației și a cursurilor de formare de specialitate”, care sunt totuși menționate în acest anunț ca lucrări care sunt realizate în limba engleză de către personalul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu.
- 71 În al doilea rând, trebuie subliniat că tabelul prezentat de Comisie în anexa B3 nu permite să se identifice natura documentelor în cauză, ci numai aplicația informatică utilizată pentru stocarea lor și modul lor de transmitere, astfel încât nu este posibil să se verifice dacă aceste documente privesc efectiv atribuțiile care vor fi îndeplinite de persoanele recrutate. Simpla declarație pe propria răspundere a „corespondentei pentru resurse umane” din cadrul Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu (anexa B2) prin care aceasta certifică faptul că tabelul prezentat de Comisie privește toate elementele menționate la punctul 4.2.1 din anunțul de concurs atacat, cu excepția discursurilor, a legislației și a cursurilor de formare de specialitate, nu poate suplini lipsa de precizie a tabelului în discuție în ceea ce privește natura examinării elementelor de probă pe care Tribunalul este obligat să o efectueze în conformitate cu jurisprudența amintită la punctul 36 de mai sus.
- 72 În plus, din tabelul în discuție reiese că, dintr-un total de 36 057 de documente, 19 949 de documente erau redactate în limba engleză, în timp ce numai 399 de documente erau redactate într-o altă limbă oficială a Uniunii, printre care 186 în franceză, 70 în germană, 37 în spaniolă, 5 în italiană, 4 în neerlandeză și 1 în greacă. Deși astfel de statistici dovedesc într-adevăr o utilizare importantă a limbii engleze, ele nu pot fi considerate ca fiind definitiv concludente, întrucât pentru 15 709 de documente nu a fost înregistrată nicio limbă. Trebuie precizat în această privință că, contrar celor susținute de Comisie, Tribunalul nu poate pur și simplu să prezume că raportul dintre numărul de documente redactate în limba engleză și numărul de documente redactate în alte limbi oficiale ale Uniunii pentru documentele pentru care limba este înregistrată este același în ceea ce privește documentele pentru care limba nu este înregistrată, din moment ce, conform jurisprudenței amintite la punctul 65 de mai sus, sarcina probei revine Comisiei.

- 73 În al treilea rând, din datele furnizate de Comisie în anexa B4 reiese că, din 431 de informări care au fost redactate, integral sau parțial, de Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu, 362 au fost redactate în limba engleză, respectiv 84 %, și 69 în limba franceză, respectiv 16 % (anexa B4). Totuși, trebuie arătat că din aceleași date reiese că, din cele 362 de informări redactate în limba engleză, 316 aveau ca destinatar o persoană a cărei limbă maternă era franceza sau o persoană cu privire la care este de notorietate faptul că vorbește limba franceză. În lipsa demonstrării de către Comisie a faptului că utilizarea limbii engleze în cadrul acestor informări rezulta din voința destinatarilor lor sau din împrejurări speciale, nu se poate considera că aceste date demonstrează necesitatea de a cunoaște limba engleza pentru comunicarea în cadrul instituției. Astfel de date sunt cel mult de natură să demonstreze că Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu utilizează cu precădere această limbă în comunicarea în cadrul instituției prin alegere, iar nu pentru a răspunde nevoilor reale ale serviciului. Această constatare este de altfel confirmată de argumentul Comisiei potrivit căruia directorul general al Direcției Generale Industria Apărării și spațiu vorbește efectiv limba franceză, însă lucrează numai în limba engleză.
- 74 În al patrulea rând, în ceea ce privește anunțurile pentru ocuparea unui post vacant prezentate de Comisie, trebuie arătat de la bun început că astfel de documente nu sunt în sine de natură să demonstreze utilizarea reală a unei limbi în cadrul serviciilor Comisiei. Totuși, acestea pot aduce clarificări cu privire la nevoile serviciului, așa cum au fost identificate de o instituție. Or, în speță trebuie să se constate, asemenea Republicii Franceze, că, din cele 29 de anunțuri pentru ocuparea unui post vacant, 27 menționează, pe lângă o cunoaștere profesională a limbii engleze, necesitatea unei cunoașteri a limbii franceze în diferite grade. În acest sens, de exemplu, un anunț din 23 iunie 2021 menționează cerința unei cunoașteri a limbii franceze la nivelul C2 (anexa B5, pagina 40). Un alt anunț din 7 iulie 2021 menționează faptul că limba franceză este, ca și limba engleză, o limbă de lucru a unității vizate de anunțul pentru ocuparea unui post vacant (anexa B5, pagina 43). Un anunț din 1 noiembrie 2021 menționează, pe lângă cunoașterea limbii engleze la nivelul C1, cerința cunoașterii limbii franceze la nivelul C1 sau B2 (anexa B5, pagina 47). Un anunț din 26 octombrie 2021 menționează cerința unei bune cunoașteri a limbii engleze și, în mod ideal, a limbii franceze (anexa B5, pagina 70). Un alt anunț din 29 noiembrie 2021 precizează că limbile de lucru sunt limba engleză și limba franceză (anexa B5, pagina 57). Aceeași este situația în ceea ce privește un anunț din 14 octombrie 2021 (anexa B5, pagina 64) și un alt anunț publicat la 7 februarie 2022 (anexa B5, pagina 121). Anunțuri pentru ocuparea unui post vacant publicate în cursul anului 2022 menționează cerința unei bune cunoașteri a limbii engleze și, de preferință, a limbii franceze (anexa B5, paginile 128, 177, 205 și 232), a unei foarte bune cunoașteri a limbilor engleză și franceză (anexa B5, pagina 212) sau a unei cunoașteri, pe lângă limba engleză la nivelul C1, a limbii franceze la nivelul B2 (anexa B5, paginile 131, 138, 159, 166, 194, 208, 222 și 229) sau chiar C1 (anexa B5, paginile 124, 180 și 215) ori a unei cunoașteri a limbilor engleză și franceză la nivelul C2 (anexa B5, paginile 117 și 188). Deși lectura acestor documente confirmă că Direcția Generală Industria Apărării și Spațiu a considerat de la începuturile sale că era necesară cunoașterea limbii engleze pentru îndeplinirea a diverse atribuții în cadrul său, aceasta confirmă de asemenea că, până la publicarea anunțului de concurs atacat, nu era vorba despre singura limbă considerată utilă sau chiar necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor respective, astfel încât aceasta a putut preciza, în unele dintre aceste anunțuri, că limbile engleză și franceză erau limbi de lucru.
- 75 Argumentul invocat de Comisie potrivit căruia menționarea limbii franceze în cerințele lingvistice ale acestor anunțuri pentru ocuparea unui post vacant ar rezulta dintr-o problemă privind actualizarea modelelor anunțurilor menționate este puțin convingător, ținând seama de diversitatea anunțurilor în discuție și de diferențele dintre nivelurile de cunoaștere a limbii

franceze impuse în diferitele anunțuri. În plus, acest argument nu este susținut, întrucât Comisia nici nu a afirmat, nici nu a demonstrat că aceste anunțuri ar fi făcut obiectul unei retrageri sau al vreunei corecturi.

- 76 Trebuie subliniat că Comisia nu a prezentat niciun alt element de probă referitor la utilizarea limbii engleze pentru „activitatea de analiză, comunicare și reuniunile interne, comunicarea cu părțile interesate externe, redactarea de rapoarte, note de informare, discursuri și legislație, pregătirea publicațiilor, îndeplinirea altor sarcini menționate în anexa I, precum și pentru participarea la cursuri de formare de specialitate”. Situația este aceeași, de altfel, în ceea ce privește „consultările interservicii, [...] comunicarea interinstituțională și [...] procedurile de audit”.
- 77 Din considerațiile prezentate la punctele 65-75 de mai sus rezultă că Comisia nu reușește să demonstreze că limitarea lingvistică în litigiu era justificată în sensul jurisprudenței citate la punctul 36 de mai sus.

Cu privire la proporționalitatea limitării lingvistice în litigiu

- 78 Potrivit Republicii Franceze, nici EPSO în anunțul de concurs atacat, nici Comisia nu au stabilit în ce mod limitarea în litigiu ar fi proporțională cu obiectivul ca acei candidați care au reușit la concurs să fie imediat operaționali.
- 79 În această privință, Republica Franceză, precum și Regatul Belgiei, Republica Elenă și Republica Italiană susțin că, deși obiectivul de a recruta funcționari imediat operaționali poate ține de nevoile reale ale serviciului, situația este aceeași în ceea ce privește obiectivul de a proteja diversitatea lingvistică a Uniunii și de a recruta personal cu profiluri lingvistice variate ca urmare a diversității sarcinilor și a pluralității contactelor pe care le implică acțiunea Uniunii. Necesitatea ca funcționarii Uniunii să poată, printr-o cunoaștere rezonabilă a limbii statului membru care găzduiește sediul instituției, organului, oficiului sau agenției în care lucrează, să se integreze pe teritoriul acestui stat ar ține de asemenea de nevoile reale ale serviciului.
- 80 În plus, potrivit Republicii Franceze, obiectivul de a recruta candidați care au reușit la concurs care să fie imediat operaționali trebuie nuanțat, pentru trei motive. Mai întâi, 50 % dintre candidații care au reușit la concursurile pentru administratori specialiști ar rămâne înscriși pe listele de rezervă la 6 luni de la publicarea rezultatelor, iar această proporție ar fi de 35 % la 12 luni de la publicarea rezultatelor. În continuare, candidații care au reușit la concursuri ar avea posibilitatea de a urma formări lingvistice înainte și după recrutarea lor. În sfârșit, candidații menționați ar avea vocația de a petrece mai mulți ani în funcția publică a Uniunii și de a ocupa mai multe posturi care pot prezenta cerințe lingvistice variate. Prin urmare, recrutarea nu ar trebui să țină seama de cerințele lingvistice specifice primului lor loc de muncă, nici să le închidă de la început într-o practică ce favorizează monolingvismul.
- 81 EPSO ar fi trebuit, așadar, să asigure punerea în balanță a acestor diferite obiective, astfel încât să fie privilegiate regimurile lingvistice care limitează cât mai puțin posibil recrutarea unor profiluri lingvistice variate, ceea ce nu ar fi făcut în speță.
- 82 Republica Franceză respinge, în plus, argumentul Comisiei potrivit căruia candidații care au reușit la concurs care nu ar cunoaște limba engleză la nivelul B2 nu ar avea nicio șansă de a fi recrutați, ceea ce ar face ca lista de rezervă să devină parțial inutilizabilă. Astfel, pe de o parte, cel puțin 10 % dintre candidații care au reușit la concursurile pentru administratori specialiști înscriși pe listele de rezervă nu ar fi, *in fine*, niciodată recrutați, fie prin alegere, fie ca urmare a nereușitei la un

interviu de angajare în termenele stabilite sau ca urmare a neidentificării unei oferte de muncă corespunzătoare. În aceste condiții, ar fi și mai puțin justificat să se aplice din prima etapă a recrutării un regim lingvistic atât de restrictiv precum cel al anunțului de concurs atacat. Pe de altă parte, ar fi rezonabil să se considere că majoritatea candidaților cunosc limba engleză la nivelul B2, astfel cum admite Comisia, ceea ce ar limita riscul de a obține o listă de rezervă inutilizabilă. În plus, candidatul care a reușit la concurs și care și-ar fi asumat riscul de a participa la concurs fără a cunoaște limba engleză la acest nivel ar fi cel care ar trebui să suporte consecințele.

- 83 Comisia susține că limitarea lingvistică în litigiu este proporțională cu nevoile serviciului. Potrivit Comisiei, această limitare este proporțională cu obiectivul urmărit și nu existau alte posibilități mai puțin restrictive, întrucât includerea altor limbi oficiale ale Uniunii decât limba engleză nu ar fi fost conformă cu jurisprudența Tribunalului. De altfel, Republica Franceză nu ar fi explicat ce alt regim lingvistic care să răspundă nevoilor serviciului ar fi putut fi prevăzut de anunțul de concurs atacat. Comisia adaugă că limba engleză este limba străină care se învață cel mai mult în Europa și că este rezonabil să se aștepte din partea oricărei persoane care dorește să aibă o carieră internațională ca aceasta să dobândească un nivel de limbă engleză B2 anterior concursului. Pe de altă parte, Tribunalul Funcției Publice ar fi considerat, în Hotărârea din 29 iunie 2011, Angioi/Comisia (F-7/07, EU:F:2011:97), că, prin faptul că nu a impus decât o singură limbă, iar nu o combinație specifică de limbi, un apel pentru exprimarea interesului a respectat principiul proporționalității.
- 84 Ca răspuns la argumentul Republicii Franceze potrivit căruia, pe de o parte, obiectivul de a recruta candidați care au reușit la concursuri care să fie imediat operaționali ar trebui nuanțat întrucât nu toți candidații care au reușit la concurs sunt recrutați imediat și, pe de altă parte, acești candidați ar avea posibilitatea de a urma formări lingvistice, Comisia subliniază că, dacă s-ar ține seama de posibilitatea candidaților de a-și dezvolta competențele după concurs, aceasta ar echivala cu anularea interesului de a organiza un concurs, al cărui scop este selectarea celor mai buni candidați.
- 85 Comisia contestă de asemenea argumentul Republicii Franceze potrivit căruia regimul lingvistic prevăzut de anunțul de concurs atacat ar ține seama doar de cerințele lingvistice referitoare la primele atribuții pe care candidații care au reușit la concursul menționat vor trebui să le îndeplinească și le-ar închide într-o practică ce privilegiază monolingvismul. Potrivit Comisiei, regimul lingvistic prevăzut de anunțul de concurs atacat nu s-ar opune recrutării candidaților care au reușit la concurs care ar vorbi alte limbi în plus față de limba engleză și nici ca aceste persoane să utilizeze aceste alte limbi în cadrul unor comunicări informale după recrutarea lor.
- 86 În ceea ce privește argumentul Republicii Franceze potrivit căruia ar fi fost mai judicios să se reducă treptat numărul de limbi vizate de alegerea limbii 2 decât să se treacă de la 24 de limbi la una singură, Comisia arată că o astfel de diminuare nu ar corespunde stadiului actual al dreptului, jurisprudența impunând justificarea oricărei limitări lingvistice și cenzurând includerea oricărei alte limbi cu privire la care nu se poate dovedi că este necesară pentru îndeplinirea sarcinilor.
- 87 În ceea ce privește argumentul Republicii Franceze potrivit căruia aceasta nu ar fi efectuat o evaluare comparativă între diferite interese, Comisia amintește că un concurs servește înainte de toate la selectarea candidaților în vederea unei recrutări.

- 88 Potrivit jurisprudenței amintite la punctul 36 de mai sus, revine instituției care a limitat regimul lingvistic al unei proceduri de selecție la un număr restrâns de limbi oficiale ale Uniunii sarcina de a face dovada faptului că o asemenea limitare este de natură să răspundă unor nevoi reale privind atribuțiile pe care vor trebui să le îndeplinească persoanele recrutate și că este proporțională cu aceste nevoi.
- 89 Reiese de asemenea din jurisprudență că revine instituțiilor sarcina de a evalua comparativ obiectivul legitim care justifică limitarea numărului de limbi în care se desfășoară concursurile și posibilitățile de învățare de către funcționarii recrutați, în cadrul instituțiilor, a limbilor necesare interesului serviciului (Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Italia/Comisia, C-566/10 P, EU:C:2012:752, punctul 97).
- 90 În speță, Comisia nu afirmă că a efectuat o astfel de evaluare comparativă, ci se limitează, pe de o parte, să susțină că nu existau alte soluții mai puțin restrictive pentru regimul lingvistic prevăzut de anunțul de concurs atacat, din moment ce includerea unei alte limbi decât limba engleză nu ar fi fost conformă cu jurisprudența Tribunalului, ținând seama de preponderența limbii engleze în cadrul direcțiilor generale vizate, și, pe de altă parte, să facă trimitere la punctele 98 și 99 din Hotărârea din 29 iunie 2011, Angioi/Comisia (F-7/07, EU:F:2011:97).
- 91 Totuși, pe de o parte, astfel cum s-a constatat la punctul 77 de mai sus, Comisia nu poate susține că limitarea limbii 2 a concursului doar la limba engleză era conformă cu jurisprudența.
- 92 Pe de altă parte, trebuie arătat, asemenea Republicii Franceze, că, la punctele 98 și 99 din Hotărârea din 29 iunie 2011, Angioi/Comisia (F-7/07, EU:F:2011:97), Tribunalul Funcției Publice nu s-a pronunțat cu privire la aspectul dacă dreptul Uniunii permitea ca un anunț de concurs să limiteze la o singură limbă anumite probe, astfel cum prevede regimul lingvistic al anunțului de concurs atacat, ci a considerat că limitarea alegerii limbii 2 a concursului la cele trei limbi de comunicare internă, chiar dacă un candidat ar fi ales o limbă de comunicare internă ca primă limbă, era proporțională cu obiectivul urmărit în speță de EPSO.
- 93 În consecință, trebuie să se constate că Comisia nu reușește să demonstreze că limitarea lingvistică în litigiu era proporțională cu nevoile serviciului în sensul jurisprudenței amintite la punctul 29 de mai sus.
- 94 Având în vedere considerațiile care precedă, primul motiv invocat de Republica Franceză trebuie admis.
- 95 Rezultă din tot ceea ce precedă că anunțul de concurs atacat trebuie anulat, fără a fi necesar să se examineze celelalte motive invocate de Republica Franceză.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 96 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În speță, întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, să fie obligată să suporte și cheltuielile de judecată efectuate de Republica Franceză, conform concluziilor acesteia.

- 97 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, statele membre care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, Regatul Belgiei, Republica Elenă și Republica Italiană vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a șasea)

declară și hotărăște:

- 1) Anulează anunțul de concurs general EPSO/AD/400/22 intitulat „Administratori (AD 7) și experți (AD 9) în domeniul industriei apărării și în domeniul spațial”.**
- 2) Obligă Comisia Europeană să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Republica Franceză.**
- 3) Regatul Belgiei, Republica Elenă și Republica Italiană vor suporta propriile cheltuieli de judecată.**

Costeira

Kancheva

Tichy-Fisslberger

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 8 mai 2024.

Semnături